Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18869

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i (Ç?DDÖ), 5-6 ya? grubundaki çocuklar?n davran??sal olarak sergiledikleri de?erleri sistematik bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n sosyal, ahlaki ve ki?isel de?erlerini gözlemlenebilir davran??lar üzerinden de?erlendirerek, geli?imsel süreçlerine dair önemli veriler sunmay? hedefler. Bu geli?tirme çal??mas?, Ça?la Gür taraf?ndan yürütülmü? olup, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizleri psikometri standartlar?na uygun olarak gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçe?in temel amac?, e?itimcilerin ve ebeveynlerin çocuklar?n de?erler e?itimindeki ba?ar?lar?n? veya eksikliklerini belirlemelerine yard?mc? olmak, böylece hedefe yönelik müdahale programlar? tasarlamakt?r. Ç?DDÖ, erken çocukluk döneminde de?erlerin davran??a dönü?me düzeyini ölçen nadir araçlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i, de?erler e?itimi, okul öncesi dönem, 5-6 ya? grubu, geli?im psikolojisi, davran??sal de?erler, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Ça?la Gür

Amaç

Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i'nin birincil amac?, 5-6 ya? aral???ndaki çocuklar?n günlük ya?amlar?nda ve sosyal etkile?imlerinde sergiledikleri de?er temelli davran??lar? objektif ve yap?land?r?lm?? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle okul öncesi e?itim kurumlar?nda de?erler e?itiminin etkilili?ini ölçmek ve çocuklar?n hangi de?erleri ne ölçüde içselle?tirdiklerini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, çocuklar?n sosyal yeterliliklerini ve ahlaki geli?imlerini destekleyici programlar?n planlanmas?nda kullan?labilecek güvenilir nicel veriler sa?lamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, bu ya? grubunun bili?sel ve duygusal geli?im özelliklerine uygun, kültürel olarak hassas bir de?erlendirme arac? ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Yap?

Ç?DDÖ, çocuklar?n davran??sal olarak ifade ettikleri de?erler yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle temel insan de?erlerinin okul öncesi düzeye indirgenmi? ve gözlemlenebilir davran??lara

ARABPSYCHOLOGY.COM

dönü?türülmü? boyutlar?n? içerir. Yap?n?n temelini, çocuklar?n sosyal kurallara uyumu, ba?kalar?na kar?? empati göstermesi, sorumluluk alma ve i?birli?i yapma gibi alanlar olu?turur.

Gür (2013) çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? temsil etti?i varsay?lm??t?r. Bu boyutlar, genel olarak bireysel ve sosyal de?erler olmak üzere iki ana kategori alt?nda toplanabilir. Ölçek, de?erlerin soyut kavramlar olmaktan ziyade, somut eylemler ve tepkiler arac?l???yla nas?l ortaya ç?kt???n? incelemektedir.

Geçerlik

Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?nda (Gür, 2013), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amac?yla çe?itli geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Yap? geçerli?i, özellikle aç?klay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri ile incelenmi?tir (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Kapsam geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin ilgili davran?? alanlar?n? yeterince temsil etti?inden emin olunmu?tur. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ölçek puanlar?n?n, ö?retmenlerin veya ebeveynlerin çocuklar?n de?er temelli davran??lar?na ili?kin genel de?erlendirmeleriyle tutarl?l??? incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in hedefledi?i popülasyon ve yap? için yeterli geçerli?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?i olan güvenirlik, içsel tutarl?l?k yöntemleri ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Gür (2013) taraf?ndan yap?lan analizlerde, ölçe?in genel içsel tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa de?eri) kabul edilebilir düzeylerin üzerinde bulunmu?tur.

Alt boyutlar baz?nda da içsel tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanm?? ve her bir alt boyutun kendi içindeki maddeler aras?nda yüksek korelasyon oldu?u tespit edilmi?tir. Test-tekrar test güvenirlik analizleri ise, ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararl?l???n? ortaya koyarak, ölçe?in uzun süreli ölçümlerde güvenle kullan?labilece?ini desteklemi?tir.

Faktör Analizi

Ç?DDÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? ke?fetmek için kullan?lm?? ve sonuçlar, de?er temelli davran??lar? temsil eden ayr?k faktörlerin varl???n? desteklemi?tir.

Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulam?? ve maddelerin faktör yüklerinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

yüksek oldu?unu göstermi?tir. DFA ise, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modelle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??, uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu analizler, Ç?DDÖ'nün güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Gözlem veya Derecelendirme Ölçe?i format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r, zira 5-6 ya? grubu için davran??sal de?erler genellikle ö?retmen/ebeveyn gözlemi ile ölçülür.

Language Available: Türkçe

Population Group: Erken Çocukluk Dönemi (Okul Öncesi Çocuklar)

Age Group: 5-6 ya? grubu

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle Türkiye'deki okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden çocuklarla yürütülmü?tür.

Test Methodology: Ölçek, çocu?un belirli de?erleri yans?tan davran??lar? ne s?kl?kta sergiledi?ini belirlemek için kullan?lan maddelerden olu?ur. Derecelendirme format? (Örne?in: Hiçbir zaman, Bazen, Her zaman gibi Likert benzeri bir yap?) kullan?larak puanlama yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi e?itim, de?er, davran??, Ça?la Gür, psikolojik ölçüm, içsel tutarl?l?k, sosyal geli?im, nicel ara?t?rma.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut kaynaklarda belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: gurcagla@yahoo.co.uk

Correspondence Address: ?lgili makalenin yay?nland??? tarihteki yazar?n kurumsal adresi geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirme çal??mas?n?n yay?nland??? y?l 2013'tür.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?, telif hakk? sahibi yazar Ça?la Gür'ün iznine tabidir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in orijinal makalesi aç?k eri?imli bir dergide yay?nlanm??t?r.

Ek Bilgi: Ölçe?e ait orijinal PDF, a?a??daki ba?lant? üzerinden indirilebilir: cocuklar-icin-davranista-degerler-olcegi-toad.pdf. Ayr?ca, makalenin bir versiyonu ?u adreste de mevcuttur: citeseerx.ist.psu.edu.

Kaynaklar

Gür, Ç. (2013). Development of Behavior Values Scale for Children in the five-to-six-year-old age group. *International Journal of Learning & Development, 3*(1), 56-72. doi: 10.5296/ijld.v3i1.2161

Çocuklar ?çin Davran??ta De?erler Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM